

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และปรับปรุงกลยุทธ์การนำเสนอผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการออม และการให้บริการของสถาบันการเงินต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมบางกรณี

การศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบหลายขั้นตอน ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน 2552 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการทางสถิติขั้นต้นได้คำนวณเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ประกอบการพรรณนา และอาศัยวิธีการทางสถิติด้วยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสำคัญทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออม เพื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่เหมาะสมที่สุดและมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุด ส่วนการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม ใช้การทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ผลการศึกษา พบว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และเพศชาย จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 มีอายุอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมา มีอายุ 31 – 35 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 มีการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีจำนวนมากที่สุดคือ 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีจำนวนผู้พึงพิง 1 คน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองลงมาคือไม่มีผู้พึงพิง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 มีทรัพย์สินสุทธิมากที่สุดอยู่ในช่วง

100,001 – 200,000 บาท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมา ได้แก่ การมีทรัพย์สินสุทธิ อยู่ในช่วง 200,001 – 300,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 พนักงานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยอมรับว่าการโฆษณาและสิ่งจูงใจให้ออม มีผลต่อปริมาณการออม จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 และส่วนที่เหลือพบว่า อิทธิพลของการโฆษณาและสิ่งจูงใจให้ออม ไม่มีผลต่อปริมาณการออม จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 ตามลำดับ

พนักงานกลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมต่อเดือน อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท จำนวนมากที่สุด คือ 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมา มีรายได้รวมต่อเดือน อยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 สำหรับค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนพบว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท จำนวนมากที่สุด คือ 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมา ได้แก่ การมีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน อยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 โดยพนักงานกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ลำดับที่ 1 คือ ค่าน้ำมัน มีผู้เลือกตอบจำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 ลำดับที่ 2 คือ ค่าบ้าน มีผู้เลือกตอบจำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 ลำดับที่ 3 คือ ค่ารถ มีผู้เลือกตอบจำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ลำดับที่ 4 คือ ค่าอาหาร มีผู้เลือกตอบจำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 ลำดับที่ 5 คือ ค่าเช่าที่พัก มีผู้เลือกตอบจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ใช้วิธีการเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการออมของพนักงาน โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมของพนักงาน และใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางด้านปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมที่มีผลต่อการออมของพนักงาน

ผลการศึกษาพบว่า รายได้รวมต่อเดือน เป็นปัจจัยสำคัญทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ เพียงปัจจัยเดียวที่มีผลต่อการออมมากที่สุด โดยมีค่า R^2 เท่ากับ 0.196 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กล่าวคือ ถ้าให้ปัจจัยอื่นๆคงที่แล้ว เมื่อรายได้รวมต่อเดือนของพนักงานเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้การออมของพนักงานเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.093

สำหรับปัจจัยสำคัญทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน อายุ จำนวนผู้พึ่งพิง ระดับการศึกษา ทรัพย์สินสุทธิ อิทธิพลของการโฆษณาและสิ่งจูงใจให้ออมของ

พนักงาน จากการศึกษาพบว่า เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติหรือ ปัจจัยเหล่านี้ไม่สามารถอธิบายปริมาณการออมของพนักงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาจากค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) ของพนักงานทั้งหมด จะเห็นได้ว่าพนักงานมีส่วนการออมต่อรายได้อยู่ที่ 0.228 นั่นคือ พนักงานจะมีการออมประมาณร้อยละ 22.80 ของรายได้ โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.408 โดยที่พนักงานที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท มีค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) สูงที่สุด อยู่ระหว่าง 0.41-0.60 โดยมีจำนวนถึง 49 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.30 ของพนักงานทั้งหมด และพนักงานส่วนใหญ่จำนวน 225 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.50 จะมีค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) อยู่ระหว่าง 0.00-0.20

สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า สภาพคล่องของรูปแบบการออม ความเสี่ยงของรูปแบบการออม และความปลอดภัยของทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานหรือสถาบันการเงินที่เลือกออม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออม ส่วนระยะเวลาของรูปแบบการออม ผลตอบแทนจากรูปแบบการออม และการเสียภาษีจากรูปแบบการออมที่เลือกเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการออม

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีการวางแผนการออม จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 และไม่มีแผนการออม จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 โดยเริ่มมีการวางแผนการออมมากที่สุดในช่วงอายุ 20 - 25 ปี จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60 รองลงมา มีการวางแผนการออมในช่วงอายุ 26 - 31 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 เหตุผลสำคัญในการออม ลำดับแรก คือ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยและชราภาพ จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ลำดับที่ 2 คือ เพื่อเป็นหลักประกันในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 ลำดับที่ 3 คือ เพื่อเป็นทุนการศึกษาของผู้อยู่ในอุปการะ จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ลำดับที่ 4 คือ เพื่อหาผลตอบแทน จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 และลำดับที่ 5 คือ เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20

พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่าตนเอง มีการเตรียมข้อมูลก่อนตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมอยู่ในระดับมาก จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมาพบว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่าตนเอง มีการเตรียมข้อมูลก่อนตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 โดยสื่อที่ให้ความรู้ด้านการออมแก่พนักงานกลุ่มตัวอย่างใน

เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ มีจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 รองลงมาได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และลำดับสุดท้ายคือ สื่อประเภทบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 ตามลำดับ

รูปแบบการออมที่เป็นที่ต้องการของพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มากที่สุด คือ การฝากสถาบันการเงิน เพราะเป็นการออมที่มีความเสี่ยงต่ำ สภาพคล่องสูง ผลตอบแทนสม่ำเสมอตามอัตราตลาด มีจำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมาได้แก่ รูปแบบการออมในกองทุนรวม หุ้น และทองคำ เป็นการออมที่มีความเสี่ยงปานกลาง สภาพคล่องปานกลาง ผลตอบแทนไม่แน่นอน มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 สุดท้ายคือการออมในรูปแบบที่ดิน และสินทรัพย์ถาวร ซึ่งมีความเสี่ยงมาก สภาพคล่องต่ำ ผลตอบแทนไม่แน่นอน มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 ตามลำดับ ลักษณะการออมที่ได้รับความนิยมจากพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ลำดับที่ 1 คือ เงินฝากธนาคาร จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ลำดับที่ 2 คือ ทองคำ เพชร อัญมณี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ลำดับที่ 3 คือ พันธบัตร สลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 11.70 ลำดับที่ 4 คือ ประกันชีวิต จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90 ลำดับที่ 5 คือ ที่ดิน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ตามลำดับ ผลการศึกษายังพบว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างมีปริมาณเงินออมต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,500 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีปริมาณเงินออมต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,501 – 3,000 บาท จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 และมีปริมาณเงินออมต่อเดือนมากกว่า 3,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 ตามลำดับ

พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับสภาพคล่องของรูปแบบการออมมาก มีจำนวนมากที่สุดคือ 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30 รองลงมา ได้แก่ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับสภาพคล่องของรูปแบบการออมปานกลาง มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีความเสี่ยงของรูปแบบการออมอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคือ 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา ได้แก่ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่าตนเอง มีความเสี่ยงของรูปแบบการออมอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 นอกจากนี้ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาของรูปแบบการออม 12 เดือน มีจำนวนมากที่สุดคือ 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 รองลงมา ได้แก่ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาของรูปแบบการออม 24 เดือน มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80 และพนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการออมในระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคือ 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา ได้แก่ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการออมในระดับมาก มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30

พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่า การให้บริการด้านความปลอดภัยในทรัพย์สินจากหน่วยงานหรือสถาบันการเงินที่เลือกออกมาอยู่ในระดับมาก มีจำนวนมากที่สุด คือ 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา ได้แก่ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่า การให้บริการด้านความปลอดภัยในทรัพย์สินหน่วยงานหรือสถาบันการเงินที่เลือกออกมาอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 และพนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่า การเสียหายจากรูปแบบการออมที่เลือกมีผลต่อการตัดสินใจออมในระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คือ 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมา ได้แก่ พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่า การเสียหายจากรูปแบบการออมที่เลือกมีผลต่อการตัดสินใจออมในระดับมาก มีจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

ปัญหาที่พบจากการออมในแต่ละเดือนของพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ลำดับแรก คือ ปัญหาสินทรัพย์ที่ออมด้วยค่าลงอย่างรวดเร็ว มีจำนวนมากที่สุด คือ 190 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80 ลำดับที่ 2 คือ ปัญหาทรัพย์สินที่ออมเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ยาก มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 ลำดับที่ 3 คือ ปัญหาอัตราดอกเบี้ยไม่จูงใจต่อการออม และปัญหาการบริการหลังการขายไม่เป็นที่น่าพอใจ มีจำนวนเท่ากันคือ 155 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 ลำดับที่ 4 คือ ปัญหาพนักงานจากสถาบันการเงินขาดจรรยาบรรณในวิชาชีพ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 และลำดับที่ 5 คือ ปัญหารายได้เหลือไม่เพียงพอต่อการออมบ่อยครั้ง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า รายได้รวมต่อเดือนเป็นปัจจัยสำคัญทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เนื่องด้วยเหตุผลที่ว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ทางเดียว ซึ่งได้มาจากการทำงานในโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เท่านั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เช่น นริศ ชัยสูตร (2537) พบว่า รายได้มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อูสาห์ แซ่มสุวรรณ (2542) พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อคนเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน โดยรายได้เฉลี่ยต่อคนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการออมของครัวเรือน ชารินี ฉัตรไชยสิทธิกุล (2543) พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมภาคครัวเรือนโดยรวมของจังหวัดเชียงใหม่ คือ รายได้ของครัวเรือน Headey, Mark and Wooden (2004) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความมั่งคั่งอย่างมีนัยสำคัญ เป็นต้น จึงเป็นที่ยืนยันว่า ทฤษฎี

สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ของ Keynes (Absolute Income Hypothesis) จึงได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวางที่สุด สมมติฐานคือ การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคที่มีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิต่างบุคคล และตามทฤษฎีการบริโภคของ Keynes ถือว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับรายได้จะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางจิตวิทยาพื้นฐาน ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับการออมหลายชิ้นได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคของ Keynes เป็นหลักในการอธิบายและเป็นที่น่าสนใจกว่า จำนวนพนักงานที่มีรายได้รวมต่อเดือนและค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนที่อยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท มีจำนวนใกล้เคียงกัน และจำนวนพนักงานที่มีรายได้รวมต่อเดือนและค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนที่อยู่ในช่วง 10,001 - 15,000 บาท มีจำนวนใกล้เคียงกัน ข้อมูลเหล่านี้ได้สะท้อนภาวะรายรับและรายจ่ายต่อเดือนของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้เป็นอย่างดี

การศึกษาครั้งนี้ยังพบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับระดับการศึกษาคือ พนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีการวางแผนการออม โดยเริ่มมีการวางแผนการออมตั้งแต่อายุเข้าสู่วัยทำงาน และมีการเตรียมข้อมูลอย่างมากก่อนตัดสินใจเลือกรูปแบบการออม แม้ว่าพนักงานส่วนใหญ่จะมีการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ก็ตาม ซึ่งอาจจะขัดกับแนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อการออมบ้าง ซึ่งเชื่อกันว่าระดับการศึกษามีผลต่อการออม โดยทั่วไปผู้ที่มีการศึกษาสูงจะออมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะมียาได้สูงกว่าหรือมีเงินนั้นก็เข้าใจในความสำคัญของการออมมากกว่า แต่ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า พนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญต่อข้อมูลการออมและตระหนักเกี่ยวกับการออมอย่างมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่ได้ยังพออุ่นใจได้ว่าในอนาคตพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน อาจจะไม่พบสถานการณ์แบบเดียวกับครัวเรือนแรงงานในสหรัฐอเมริกา ซึ่ง Lusardi (2007) ได้ศึกษาพฤติกรรมของครัวเรือนแรงงานในสหรัฐอเมริกา แล้วพบข้อมูลที่น่าสนใจอย่างมากว่า ครัวเรือนแรงงานในสหรัฐอเมริกายังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเงินและข้อมูลข่าวสารทางการเงินอย่างเพียงพอ โดยเกือบครึ่งหนึ่งของคนงานสูงอายุยังไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเงินเพียงพอ ประชากร 1 ใน 3 ไม่มีการวางแผนหลังเกษียณแม้ว่าอายุจะเหลืออีก 5-10 ปีก่อนเกษียณเท่านั้น เพราะความรู้ความเข้าใจทางการเงินคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการวางแผนในการออม ปัญหาที่พบคล้ายคลึงกับปัญหาที่ริชาร์ด สเวนส์สัน (2545) พบคือพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ ขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้ในการซื้อหลักทรัพย์ เช่น หุ้น พันธบัตร ตราสารหนี้ และการออมรูปแบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ ทั้งที่เป็นทางเลือกที่ดีในการออมอีกทางหนึ่ง ดังนั้นหากมีกลยุทธ์ที่สามารถสื่อให้พนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

เข้าใจถึงแนวคิดการออมและการลงทุน พร้อมกับสร้างแรงจูงใจในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่องแล้ว โอกาสในการเพิ่มปริมาณการออมย่อมมีสูงยิ่ง

พนักงานกลุ่มตัวอย่างที่มีปริมาณเงินออมต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,501 – 3,000 บาท และมากกว่า 3,000 บาท เป็นจำนวนมากในการศึกษาคั้งนี้ จึงพิจารณาได้ว่าพนักงานที่มีเงินออมต่อเดือนตั้งแต่ 1,501 บาทขึ้นไป มีจำนวนถึง 3 ใน 4 ส่วนของจำนวนพนักงานทั้งหมดที่ทำการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ กิตติวรบุตร (2549) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,001 - 3,000 บาท ผลการศึกษาที่ได้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชิดรัตน์ สงวนศักดิ์ (2545) ที่พบว่า พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ ส่วนใหญ่ ออม ออมเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพร้อยละ 9-10 ของเงินเดือน ผากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ปีละ 600-1,000 บาท ผลการศึกษาคั้งนี้ยังพบอีกว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างมีระดับสภาพคล่องของรูปแบบการออมมาก การเสียภาษีจากรูปแบบการออมที่เลือก และอัตราผลตอบแทนจากการออม ไม่มีผลต่อการตัดสินใจออมทรัพย์ พนักงานกลุ่มตัวอย่างรับความเสี่ยงของรูปแบบการออมได้ในระดับปานกลาง และพร้อมรับผลตอบแทนจากการออมในระดับกลางๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม กิติวัง (2543) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนจากการออมไม่มีผลต่อการตัดสินใจออมทรัพย์ของประชาชนในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตมากกว่าเพื่อหาผลประโยชน์ ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ดังนั้น หากหน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดก็ตามที่กำลังเตรียมจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการออมแล้ว ผลิตภัณฑ์ทางการออมดังกล่าวควรมีวงเงินการออมประมาณ 1,500 บาทต่อเดือน และผลตอบแทนจากการออมนี้ควรจัดอยู่ในระดับปานกลาง จึงน่าจะเหมาะสมกับความสามารถทางการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน สำหรับการนำเสนอหรือประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางการออมนั้น ควรใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ เป็นต้น เพราะเป็นสื่อที่พนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ใ้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์มากที่สุด

พนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ใ้เหตุผลของการออม ลำดับแรก คือ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยและชราภาพ รองลงมา คือการออมเพื่อเป็นหลักประกันในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี วิทยาศัย (2545) ที่พบว่า พนักงานภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชราเป็นเหตุผลหลัก รองลงมา ก็เพื่อการลงทุนในอนาคต ผลการศึกษาคั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชารินี นัทรไชยสิทธิกุล (2543) ที่พบว่า ครั้วเรือนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ มี

จุดมุ่งหมายการออมที่สำคัญคือเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา นอกจากนี้ผลการศึกษาก็ได้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของธิดารัตน์ สงวนศักดิ์ (2545) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้ประจำ : กรณีศึกษาพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา จากผลการศึกษาที่เกิดขึ้น เห็นได้ว่าพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน คำนึงถึงค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถประมาณการจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย และระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ได้ จึงเป็นการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตมากกว่าเพื่อหาผลประโยชน์ ตรงกับทฤษฎีสถิติฐานวัฏจักรชีวิตของ Ando-Modigliani (Life-cycle Hypothesis) ที่สรุปว่าในระยะต้นของชีวิตผู้บริโภคจะต้องกั้มเงินมาใช้จ่ายในการบริโภค ในระยะกลางของชีวิตเขาจะออมเพิ่มขึ้นเพื่อนำเงินไปใช้หนี้ตอนต้นชีวิต และเก็บออมไว้ใช้เมื่อตอนปลายชีวิตด้วย พอช่วงปลายชีวิตรายได้ลดลง แต่การบริโภคยังอยู่ในระดับสูงอยู่ ระยะนี้จะเริ่มเอาเงินออมออกมาใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ สำหรับเหตุผลของการออมเพื่อเป็นหลักประกันในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินนั้น เป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจที่ยังไม่ดีในปัจจุบัน ทำให้พนักงานตระหนักถึงความไม่มั่นคงในหน้าที่การงานที่จะอยู่กับองค์กรจนเกษียณอายุ จึงต้องการที่จะลงทุน โดยอาจจะเป็นการมีกิจการเป็นของตนเองหรือลงทุนเพื่อให้เงินนั้นเพิ่มพูนมูลค่า มีดอกผลเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

ผลการศึกษายังพบว่า พนักงานกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระยะเวลาของรูปแบบการออมอยู่ในช่วง 12 เดือน หากพิจารณาตามแนวคิดการออมและการลงทุนนั้น ผู้ออมที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินในอนาคตและมีรายได้ที่แน่นอน ควรเลือกการออมที่มีการระยะเวลาสั้นสุดไว้ ระยะเวลาการออมดังกล่าวจึงเหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน สำหรับรูปแบบการออมที่เป็นที่ต้องการของพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มากที่สุด คือ การฝากสถาบันการเงิน เหตุผลหลักคือการฝากทรัพย์สินไว้กับหน่วยงานหรือสถาบันการเงินที่เลือกออมนั้น เพราะได้รับบริการด้านความปลอดภัยในระดับที่สูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ กิตติวรบุตร (2549) และพนม กิติวัง (2543) ที่พบว่ารูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาให้ความสำคัญกับการออมในสถาบันการเงินค่อนข้างสูง เนื่องจากสถาบันการเงินมีความมั่นคงสูง นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวยังสามารถฝากและถอนเงินสดได้ทุกวัน รวมถึงมีความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์และความมั่นคงของสถาบันการเงิน จึงมั่นใจได้ว่าการนำทรัพย์สินต่างๆ และเงินสดไปฝากไว้จะไม่สูญหาย สอดคล้องกับแนวคิดการออมและการลงทุนด้านความปลอดภัยของทรัพย์สิน ที่กล่าวถึงการฝากทรัพย์สิน โดยเฉพาะเงินสดไว้กับสถาบันการเงิน เป็นการออมที่มีความเสี่ยงต่ำ สภาพคล่อง

สูง ผลตอบแทนสม่ำเสมอตามอัตราตลาด มีโอกาสได้รับบริการอำนวยความสะดวกหลายด้าน ทรัพย์สินหรือเงินสดของผู้ออมจะไม่สูญหายหรือลดจำนวนลง และมีความมั่นคง

ลักษณะการออมที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน คือ เงินฝากธนาคาร รองลงมาคือ ทองคำ เพชร อัญมณีต่างๆ หากพิจารณาเฉพาะลักษณะการออมลำดับที่สอง เมื่อนำแนวคิดการออมและการลงทุนมาร่วมพิจารณาแล้ว เห็นได้ว่าพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พร้อมรับความเสี่ยงในการออมรูปแบบนี้ ซึ่งมักจะมากับโอกาสในการทำกำไรสูงสุด หรืออาจกล่าวได้ว่าพนักงานกลุ่มตัวอย่างในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีทรัพย์สินด้านสินทรัพย์เหลือมากพอที่จะรองรับความเสี่ยงรูปแบบนี้ได้ การออมในรูปแบบของทองคำ เพชร อัญมณีต่างๆ จัดอยู่ในกลุ่มการลงทุนในทรัพย์สินที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน (Tangible Investment) แต่มักเกิดปัญหาทรัพย์สินที่ออมดังกล่าวด้อยค่าลงอย่างรวดเร็วเมื่อต้องการเปลี่ยนเป็นรูปเงินสด เห็นได้ว่าการออมในส่วนนี้ถูกออมเพื่อจะกลายเป็นค่าใช้จ่ายในอนาคต จึงเป็นการออมที่ไม่ยั่งยืน ดังนั้นเมื่อมองในมุมกลับ พฤติกรรมการออมในทรัพย์สินที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจนนี้ จึงเป็นจุดอ่อนให้ผู้ประกอบการต่างๆ ใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบโปรแกรมส่งเสริมการขาย เช่น สินค้าเงินผ่อน ซึ่งแฝงด้วยการจ่ายดอกเบี้ยทำให้ราคาที่ยจ่ายจริงสูงกว่าราคาซื้อเงินสด ส่งผลให้ความตั้งใจที่จะออมกลายเป็นไม่ได้ออมหรือการออมถูกบิดเบือน สอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังปี 2552 ที่ได้เปรียบเทียบข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในปี 2550 กับปี 2551 พบว่า การลดลงของเงินออมภาคครัวเรือนไทยมีสาเหตุมาจาก การมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน ขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.94 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน ที่มีอยู่ประมาณร้อยละ 5.22 ต่อปี เป็นเกือบเท่าตัว โดยมีสาเหตุจากการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้จ่ายใช้สอยในสินค้าถาวร (Durable Goods) อาทิเช่น บ้าน ยานพาหนะ โทรศัพท์มือถือ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 16.10 ต่อปี การใช้จ่ายใช้สอยที่เพิ่มมากขึ้นนี้ ส่วนหนึ่งมาจากการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อที่ง่ายขึ้น

5.3 ข้อค้นพบ

1. ผลการศึกษาพบว่า รายได้รวมต่อเดือน เป็นปัจจัยสำคัญทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจเพียงปัจจัยเดียวที่มีผลต่อการออมของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ส่วนปัจจัยสำคัญทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน อายุ จำนวนผู้พึ่งพิง ระดับการศึกษา ทรัพย์สินสุทธิ อิทธิพลของการโฆษณาและสิ่งจูงใจให้ออมนั้น เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการศึกษาพบว่า พนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญกับการออม โดยการออมนั้นต้องมีสภาพคล่องสูงหรือสามารถปรับเปลี่ยนเป็นรูปเงินสดได้เร็วที่สุด และเหตุผลสำคัญของการออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยและชราภาพ

3. ผลการศึกษาพบว่า พนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญกับการวางแผนการออม โดยอายุที่เริ่มมีการวางแผนการออมมากที่สุดอยู่ในช่วง 20 - 25 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่าพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เริ่มมีการวางแผนการออมตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของวัยทำงาน อายุยังน้อย แม้ว่ารายได้รวมต่อเดือนจะยังไม่สูงมากก็ตาม

4. ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาจากค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (APS) ของพนักงานทั้งหมด จะเห็นได้ว่าพนักงานมีส่วนร่วมการออมต่อรายได้อยู่ที่ 0.228 นั่นคือ พนักงานจะมีการออมประมาณร้อยละ 22.80 ของรายได้ โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.408

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

ด้านพนักงาน

1. พนักงานควรหารายได้เสริมที่นอกเหนือจากรายได้ประจำ โดยการทำงานล่วงเวลา หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวอื่นๆ เพื่อเพิ่มรายได้ของตนเอง โดยเมื่อรายได้ของพนักงานเพิ่มขึ้นแล้ว ก็จะทำให้มีเงินเหลือสำหรับเก็บออมเพิ่มมากขึ้น

2. พนักงานควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการออมรูปแบบต่างๆ เพื่อเลือกสรรผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด

3. พนักงานควรตรวจสอบการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยการทำบัญชี รายรับ รายจ่าย เพื่อที่จะสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และแบ่งเงินสำหรับเก็บออมได้

4. ควรนำเอาหลักการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างนิสัยการประหยัด การออม ของตนเอง

ด้านบริษัทหรือหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงาน

1. บริษัทควรมีนโยบายในการสนับสนุน ส่งเสริม การเพิ่มรายได้ของพนักงาน เช่น มีการทำงานล่วงเวลามากขึ้น จัดหาแหล่งงานที่นอกเหนือจากงานประจำ

2. ควรร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการกระตุ้นและสร้างความตระหนักถึง จุดมุ่งหมายของการออมให้แก่พนักงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างเสริมทัศนคติการออมที่ยั่งยืน

3. ควรมีการสร้างแรงจูงใจที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้มีการออมสำหรับพนักงานให้มากขึ้น เช่น การจัดประกวด แข่งขัน พนักงานที่มีความประหยัดและมีการออมมากที่สุดต่อเดือน โดยมีการยกย่อง ชมเชย ให้เป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยการออมให้กับพนักงาน

ด้านสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินควรให้คำปรึกษาด้านการเงิน โดยการวางแผนทางการเงินให้สอดคล้องกับความสามารถ ความต้องการและเป้าหมายในการออมของพนักงานแต่ละบุคคล ซึ่งวิธีการนี้สามารถกำหนดปริมาณเงินที่ออม ก่อให้เกิดความชัดเจนของผลตอบแทนจากปริมาณเงินที่ออมได้ ที่สำคัญเป็นการสร้างการออมที่ยั่งยืนและตรงกับความต้องการมากที่สุด เช่น การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ เป็นต้น

ด้านหน่วยงานภาครัฐ

1. หน่วยงานภาครัฐควรตรวจสอบสวัสดิการทางด้านสิทธิประโยชน์ในการทำประกันสังคมของพนักงาน ให้ครอบคลุมด้านการรักษาพยาบาลในยามเจ็บป่วยและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เมื่อออกจากงาน

2. หน่วยงานภาครัฐควรมีการส่งเสริม และแนะแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างจิตสำนึก และสร้างนิสัยการประหยัด การออมอย่างต่อเนื่องให้แก่พนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

5.4.2 ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ตามทฤษฎีสมมติฐานวัฏจักรชีวิตของ Ando – Modigliani (Life-cycle Hypothesis)

2. ควรทำการศึกษาโดยการแยกปัจจัยด้านรายได้ของพนักงาน ออกเป็นรายได้ถาวร (Permanent Income) และรายได้ชั่วคราว (Transitory Income) ตามทฤษฎีสมมติฐานรายได้ถาวรของ Milton Friedman (Permanent Income Hypothesis)